SMK Connect
Hvor kunst & undervisning mødes

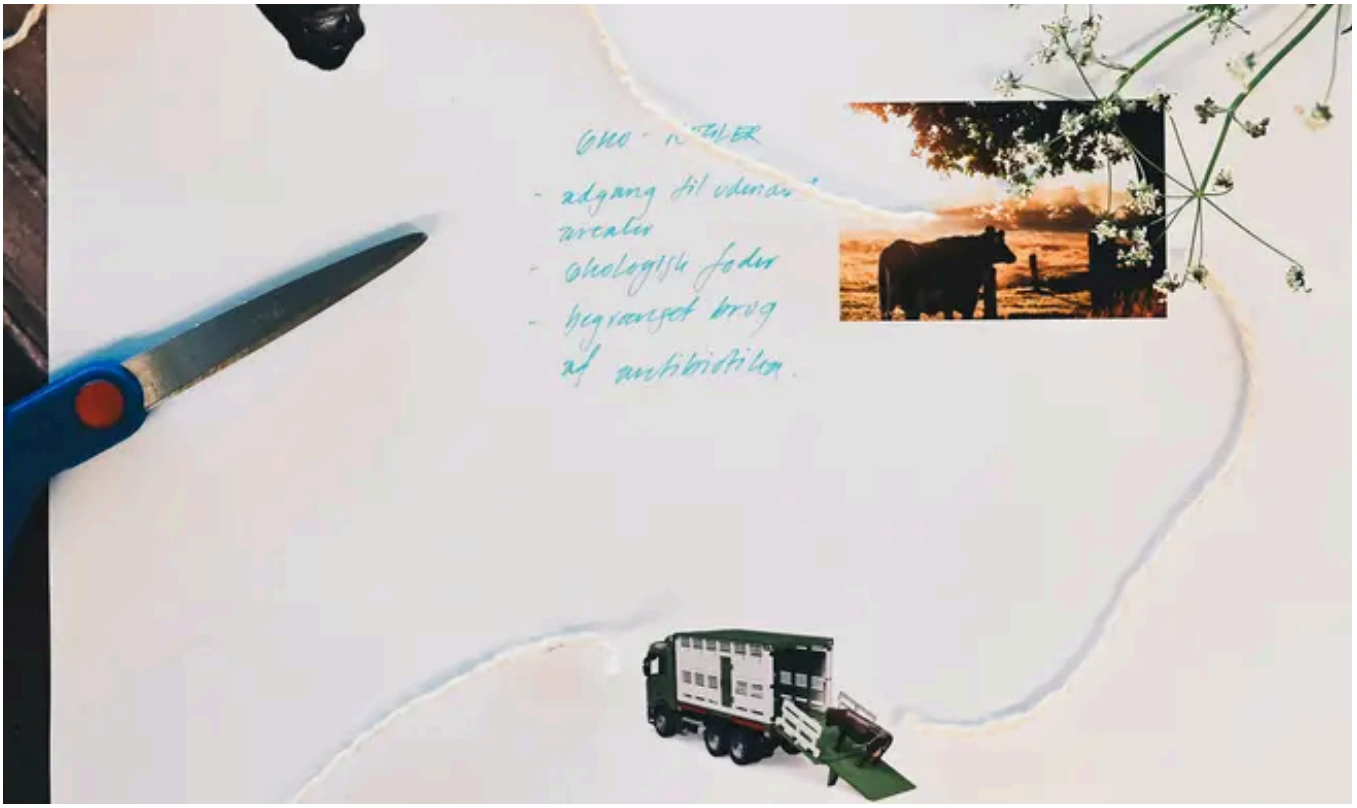

Mennesket og koen

En ko er ikke bare en ko. Den er mad, en klimasynder, kulturhistorie og et klassisk motiv i kunsthistorien. I dag fylder kvægproduktionen i debatten om bæredygtighed, mens den i århundreder har været en forudsætning for menneskets overlevelse. Med afsæt i udvalgte kunstværker skal eleverne i denne opgave undersøge koen som nationalt symbol, en livsnødvendig ressource og omsætte deres undersøgelser til en stopmotion-film.

Koen i kunsten

1 lektion

I dag møder de fleste koen som en vare i supermarkedet, som mælk og ost i køledisken eller hakket oksekød pakket i plastik. Men sådan har det ikke altid været. I århundreder var koen en central del af menneskets hverdag. Koen gav mælk, trak ploven og var afgørende for familiens overlevelse. Koen var ikke bare et dyr, den var en livline.

I kunsten kan man se dobbeltheden mellem det at leve med husdyr, men også af husdyr. Køer optræder som symboler på dansk identitet i idylliske scener, som tegn på frugtbarhed og moderskab og som en kilde til overlevelse. I denne del af opgaven skal eleverne sammenligne værker og analysere, hvordan menneskets syn på koen er repræsenteret i kunsthistorien, og sammenligne med, hvordan koen er repræsenteret i dag.

Eleverne skal arbejde i grupper. Hver gruppe får tildelt et kunstværk med en ko, som de sammen skal undersøge. Brug for eksempel øvelsen Træd ind i værket, så eleverne kan opleve malerierne med alle deres sanser. Lad dem diskutere, hvordan stemningen er. Hvad kan de se, lugte og høre?

Perspektivering

Inddrag og vis eksempler på, hvordan koen optræder i visuel kultur i dag. Hvis der er tid, kan du lade eleverne researche på egen hånd. Vis for eksempel forskellige mælkekartoner eller indpakninger fra oksekød eller lignende. Det kan også være billeder fra Økodagen, hvor køerne kommer på græs eller billeder fra en slagteritransport eller en malkestald. Hvordan kan disse billeder sammenlignes med køerne i kunstværkerne? Hvad med alle de køer, som aldrig kommer på græs? Findes der billeder af dem?

Bed dem reflektere over, hvilken betydning billederne har, for vores opfattelse af dyret, og for vores relation til de produkter, der kommer fra koen.

Opsamling

Alle grupper fremlægger for hinanden, og præsenterer deres analyse med fokus på deres iagttagelser, deres fortolkning af koens rolle samt hvad de mener, værket siger om menneskets

forhold til koen. Diskuter i fællesskab, hvad de forskellige værker har til fælles, hvor de adskiller sig, og hvilken betydning det har, for vores tanker og forestillinger om koen som husdyr og landbrug generelt.

I SKAL BRUGE

- Print af værker

Kunstværker

Titel
Slagtet okse. Rom

Kunstner
Theodor Philipsen

Titel
En kalv, der klør sig bag øret

Kunstner
Anne Marie Carl Nielsen

Koens liv i stopmotion

2 lektioner

I billedkunsten kan koen optræde som både arbejdskammerat, fødekilde og symbol på landlivets rytme – et vidnesbyrd om et forhold, der har ændret sig markant frem til nutidens industrialiserede fødevareproduktion. Eleverne skal koble historiske perspektiver med naturfaglig viden om kødproduktion, miljøpåvirkning og bæredygtighed. I kan med fordel arbejde videre med opgaven Fremtidens fødevarer efterfølgende.

Eleverne skal undersøge, hvordan en kos liv kan se ud. Herefter skal de skabe deres egne stop motion-film med køer fra kunsten. Undervejs bliver de klogere på fødevareproduktion og de komplekse processer, der finder sted i landbruget.

Eleverne skal arbejde i de samme grupper som tidligere. Du kan vælge at give dem forskellige opgaver, eller lade dem vælge selv, om de for eksempel vil undersøge, hvordan oksekød og mælk produceres, eller om de vil se på økologisk eller konventionelt landbrug. Det kan også være, at nogle vil undersøge køer, som er sat frit ud som naturpleje.

Grupperne skal nu researche på, hvordan koens liv ser ud, fra den bliver født til den dør. Hvor lever den? Hvad spiser den? Hvor ender den?

Stopmotion

Brug programmet Stop Motion Studio på Skoletube. Eleverne skal overveje, hvordan de vil fortælle historien, og hvilke virkemidler de vil bruge. Skal det være en sørgelig historie? Vil de bruge humor? Som en del af opgaven skal de bruge køer fra kunsten. De kan også finde landskaber, som de kan bruge til baggrund. Du kan lade dem arbejde med de værker I brugte tidligere, eller lade dem søge efter flere motiver med køer på SMK Open.

I kan også bruge andre rekvisitter, for eksempel legetøjsfigurer, indsamlede naturmaterialer eller lignende.

Afslutning

Vis filmene for hinanden. Efterfølgende kan grupper stille spørgsmål til hinanden og til arbejdsprocesserne.

Diskutér forskelle og ligheder mellem filmene. Har de arbejdet med økologi? Bæredygtighed? Har de fundet ud af noget overraskende i deres research? Perspektivér til egne madvaner og samfundets fødevareproduktion.

Hvis der er tid, kan du lade grupperne arbejde videre med, hvordan køer påvirker miljø og klima, og tale om centrale begreber inden for bæredygtighed, som drivhusgasser, skovrydning og foderproduktion.

Opsamling

Saml op på de undersøgelser, eleverne har foretaget. Diskutér hvilken betydning den måde vi visuelt repræsenterer fødevarer og landbrug har for vores forståelse af naturen og vores forbrug. Stemmer vores forestillinger overens med virkeligheden? Hvordan kommer vi til at sameksistere med dyr i fremtiden?

I SKAL BRUGE

- Sakse
- Lim
- Pap
- Computere med adgang til internettet
- Evt. rekvisitter til filmproduktion

SMK Connect gør den kunstneriske kulturarv levende og anvendelig for landets elever. Det sker via modul-opbyggede, nøje tilrettelagte undervisningsforløb, der kan bruges direkte i underviserens planlægning.

Udgivet under CC BY-SA